

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словеначко и македонско издание. Огласи по тарифата. — Текувја сметка кај Народната банка на ФНРЈ за претплата бр. 1031-900830. — Текувја сметка на Пролетното одделение 1031-670380.

Среда, 12 декември 1951

БЕЛГРАД

БРОЈ 55

ГОД. VII

Цена на овој број е 20.— дин. — Претплата за 1951 година изнесува 600.— динари, а аконтацијата на претплатата за 1952 година изнесува 800.— дин. Претплата за странство изнесува 750.— динари. Редакција: Улица Кралевика Марка бр. 9. — Телефон: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продавно одделение 22-619, Телефонска централа 28-010.

527.

Врз основа на чл. 23 од Конвенцијата за режимот на пловидбата на Дунав потпишана во Белград на 18 август 1948 година, обнародувана во „Службениот лист на ФНРЈ“, бр. 8 од 26 јануари 1949 година, а имајќи ги предвид Основните одредби за пловидбата на Дунав, што ги утврди Дунавската комисија на своето IV пленарно заседание одржано во Галац мај—јуни 1951 година Советот за сообраќај и врски на Владата на ФНРЈ пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА ПЛОВИДЕБАТА НА ДУНАВ

ГЛАВА I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

РАЗДЕЛ I

Област на применувањето на овој правилник

Член 1

На делот од Дунав од км 1433 до устието на река Нера, км 1075 на кој обата дунавска брега припаѓаат на Федеративна Народна Република Југославија вршењето на пловидбата се регулира по одредбите на овој правилник.

РАЗДЕЛ II

Посебни прописи

Член 2

Пловилата на кои се применува овој правилник

Прописите на овој правилник важат за сите пловила, без оглед на змаето, што пловат или се задржуваат на секторот од Дунав споменат во чл. 1 од овој правилник.

Член 3

Должности на бродарите

Заповедниците односно старешините на пловилата, мораат да се покоруваат на наредбите што им ги издаваат со цел на применувањето на овој правилник властите во чија надлежност спаѓа речниот надзор.

Тие се должни ако им го бараат тоа надлежните органи, да ги соопштат своите имиња и да ги покажат сите званични документи што ќе им бидат побарани за да се провери точноста на нивните изјави или за да се утврди нивниот идентитет или идентитетот на посадата.

Заповедниците односно старешините не можат да одбијат ни за себе, ни за посадата, со цел на применувањето на овој правилник да бидат сослушани или да сведочат.

Заповедникот односно старешината на пловилото должен е, придржувајќи се кон одредбите на овој правилник, да води сметка за сите опасности на пловидбата и судрување. За да би избегнале сигурна опасност тие се должни веднаш да ги преземат сите мерки и да ги извршат сите маневри што ги наложуваат околностите во дадениот момент.

Член 4

Посада на пловилата

Посадата на пловилата мора да биде пополнета аналогно на утврдената состојба на персоналот, определен од страна на надлежниот орган на државата чие знаме вее пловилото и таа мора да биде достаточна да ја обезбеди безбедноста на пловилото во движењето и пристанувањето.

Заповедниците на бродовите односно старешините мораат да имаат соодветни дипломи или уверенија, издадени од надлежните државни органи чие знаме пловилото вее, врз основа на кои имаат право да управуваат со пловилата; машинистите мораат да имаат уверенија што ги овластуваат да ракуваат со машините, а старешините мораат да имаат уверенија што ги овластуваат да управуваат со пловилото без сопствен погон.

Член 5

Склоните и зимување на пловилата

Под услов да се придржуваат кои соодветните прописи што се во сила во ФНРЈ, пловилата имаат право на склониште и да ја поминат зимата во зимовници за случај метеоролошките услови да не им допуштат натамошна пловидба.

Член 6

Контрола на длабочината на газењето

Органот за надзор на пловилото има право да провери дали нивното газење не е поголемо од она кое го дозволуваат длабочините во пловниот пат што треба да го преминат, како дали составот на поврката одговара на безбедното движење во тој пат.

Член 7

Техничка состојба на пловилото

Сите пловила при кинисувањето мораат да се наоѓаат во исправна техничка состојба, така да им биде обезбедена сигурна пловидба.

Одржувањето на пловилата во исправна состојба при нивното кинисување спаѓа во должност на заповедникот односно старешината, како и другите членови на посадата.

Органот за надзор на пловидбата има право да ја проверува техничката состојба на пловилото.

Член 8

Обавестување за состојбата и обележувањето на пловниот пат

Поради запознавањето на бродарите со состојбата и обележувањето на пловниот пат, органот за надзор на пловидбата дава потребни обавестувања за бродарите.

Заповедникот односно старешината на пловилото должен е да го известува надлежниот орган за надзор на пловидбата на најбрз возможен начин за забелешките во поглед на поместувањето на пловните и на други сигнали за обележување на пловниот пат,

што служат за оријентација на пловилата како и за сите други забелешки што се однесуваат до пловидбата, а засебно за нареднувања или хавариите на пловилата.

РАЗДЕЛ III

Спрема и уреѓај на пловилата

Член 9

Знаци за распознавање и знаме

Секое пловило мора да носи на себе, од надворешната страна од обете страни, своја ознака или име и име на сопственикот односно органот на управување, како и име на пристаништето во кое што е запишано. Тие означувања треба да бидат така поставени да мораат лесно да се видат.

На крмата пловилото мора да носи, од зора до заоѓањето на сонцето, знаме од онаа држава на која што и припаѓа.

Член 10

Ознаки на газењето и граници на оптеретеноста

Секое пловило чие што газење може да премине 0,60 м мора да носи ознака за газењето.

Овие ознаки мораат да бидат распоредени по две, било на страните на пловилото напред и назад, било на неговиот арамец и крма, така што со една од тие ознаки да може во секој момент да се утврди најголемото газење на пловилото.

Пловилото мора да има на себе јасно обележена линија на најголемото газење, т. е. линија до која може пловилото да биде најповеќе натоварено.

На обата бока на пловилото, на среде од неговата должина, мора да биде јасно обележен еден круг од пречник 0,15 м пресечен по должина на пречникот со една хоризонтална црта долга 0,25 м, а широка 2 см. Долниот раб од таа црта мора да се подудира со линијата на најголемото газење.

Член 11

Бродски исправи

Пловилата мораат да имаат следни исправи:

I. Пловилата чие што истиснување (депласман) е поголемо од 10 тона:

- 1) Дозвола дека можат да пловат под знамето што го везат (патент на бродот);
- 2) Уверение за сопственоста (потврда правото на сопственоста на пловилото);
- 3) Уверение за бакарчењето;
- 4) Здравствено уверение: за патнички бродови, за теплачи чија погонска сила е поголема од 150 КС, како и за терепњаци чија што носивост е поголема од 1000 тона;
- 5) Уверение за способноста на пловилото за пловидба;
- 6) Листа на бродската посада (листа од персоналот на пловилото, кон која се приложени дипломите или уверенијата што му даваат на командниот кадар право да управува со бродот и на машинистите право да ракуваат со машините);
- 7) Бродски дневник;
- 8) Книга на котловите (за парни бродови);
- 9) Дозвола за служење со станиците ТСФ како и радио-телеграфски дневник за бродовите што имаат такви станици;
- 10) Дневник на моторите за бродовите со моторен погон, како и контролна книга на воздушните балони за моторните бродови кои располагаат со тие балони;
- 11) Уверение за патниците, — за патничките бродови;
- 12) Книга на инвентар;
- 13) Санитарен дневник.

II. Мали пловила, чие истиснување (депласман) е помало од 10 тона:

- 1) Пловидбена дозвола, дека можат да пловат под знамето што го везат;

- 2) Уверение за способноста на пловилото за пловидба;

- 3) Уверение за патниците, ако врши бродот превозење на патници;

- 4) Листа на посадата од пловилото.

Чамците и спортските барки мораат да располагаат со потврда дека се способни за пловидба.

Член 12

Нормите за носивоста и запремиката на товарот, како и за најголемиот број на патниците обележен во бродските исправи не смеат да се преминат.

Заповедникот односно старешината на пловилото, како и надлежните власти од полазното пристаниште одговорни се за извршувањето на оваа одредба.

Член 13

Средства за звучна сигнализација

Сите пловила со сопствен погон мораат да бидат снабдени со една парна пиштаљка или сирена, како и со едно достаточо јако звоно, кои средства мораат да бидат така поставени да нивниот звук не биде запреен со никаква пречка.

Сите пловила без сопствен погон мораат да бидат снабдени со звоно или со некој друг предмет со помош на кој можат да даваат достаточо јаки звучни сигнали.

Звуците што се даваат како сигнали мораат јасно да се чујат.

Член 14

Спрема на пловилото

Пловилото мора да биде снабдено со достаточна количина на средства за гасење пожар, за спасување, за сигнализација и пумпи за црпење вода, како и со други потребни средства за пловидба.

РАЗДЕЛ IV

Пловидбата на поодделни тесни премини и устија на притоки

Член 15

Преминување низ тесниот премин кај Бездан

Кога е водстојот на водомерот во Бездан (км 1425,2) помал од 4 м над нула, поворките што пловат низводно било во каков состав, можат да влезат во тесниот премин кај Батина дури кога ќе бидат два еден над друг наместени црно обоени балони, истакнати на раката од катарката на сигналната станица поставени на десниот брег спроти влезот на Големниот Бачки канал.

За случај да е истакнат само еден балон низводните поворки мораат да се запрат над местото Товарник (км 1429) и да чекаат додека не ќе се истакнат обата еден над друг наместени балоните, кон означуваат дека е преминувањето низводно слободно.

Поворките што пловат узводно смеат без оглед на нивниот состав да влезат во тесниот премин кај Батина, дури кога на сигналната катарка е истакнат само еден балон.

Ако се истакнати два балона, узводните поворки мораат да се запрат подолу од тесниот премин се до тогаш додека сигналната станица не покаже само еден балон.

Член 16

Кога сигналната станица „Батина“ покажува само една жлага застава истакната на врвот од катарката, преминувањето низ тесниот премин кај Батина забрането е за сите поворки. Во тој случај тие мораат да се запрат, и тоа: низводните поворки погоре од местото наречено „Товарник“, а узводните подолу од самиот тесен премин.

Член 17

Кога сигналната станица „Батина“ осем еден или два истакнати балона покажува во исто време и една плава застава истакната на врвот од истата катарка,

бродовите што пловат узводно или низводно известени се на тој начин дека некој друг брод влегува во Големиот Бачки канал или излегува од него. Тие тогаш мораат да обрнат најголемо внимание со своите маневри за да се одбегне тој брод.

Член 18

Преминување пред устието на Тамиш

Низводните бродови кои имаат намерение да преминат пред устието на Тамиш, мораат да го најават своето доближување на бродовите што пловат низвода во таа притока, со навремено давање на еден долг звук од некоја од звучните сигнални справи споменати во членот 13 на овој правилник по исклучение на звоно.

Тие мораат осем тоа да го обрнат целото свое внимание на звучниот сигнал кој се состои исто така од еден долг звук, а кои, аналогно на членот 31 на овој правилник, се должни да го дадат бродовите кои пловат низводно во Тамиш како би го привлекле на себе вниманието од бродовите што пловат узводно или низводно по Дунав.

Член 19

При нивниот премин пред устието на Тамиш, низводните бродови должни се да се држат колку е тоа возможно поблиску до десната страна на пловниот пат, како би оставиле достаточна потребно време и слободен простор за бродовите што доаѓаат од Тамиш или кои во своето низводно патување се наоѓаат веќе на самиот влез во Дунав.

Член 20

Ако се крстосаат бродовите што пловат узводно или низводно по Дунав пре устието на Тамиш со други бродови кои влегуваат по таа притока или влегуваат во неа, тие мораат, — едните и другите — да се придржуваат кон одредбите од глава II раздел III на овој правилник.

ГЛАВА II

ОПШТИ ПРАВИЛА

РАЗДЕЛ Г

Пловидба на пловила

Член 21

Заповедниците односно старешините на пловилата што се движат или што стојат должни се да се грижат за безбедноста на пловилата, имајќи ги секогаш во приправност сидрата, алатите, сигналите и другите средства; исто така, тие мораат да ги преземат сите потребни мерки како не би ја пречиле пловидбата нивните пловила.

Заповедникот односно старешината мора исто така да се грижи неговото пловило да не предизвика никакви гречки на работите.

За да се одбегнат опасностите од наседнување, заповедникот односно старешината на пловилото должен е при товарењето да го контролира газењето на пловилата и да го подеси според длабочините на патот по кој што пловилото има да премине.

Член 22

Успорување на брзината

Кога пловилото со сопствен погон преминува покрај некое пристаниште или покрај други пловила, конструкции на справи што пловат, усидрени или врзани сплавови, или пак преминува близу пловила со зуча, сплавови, тешко натоварени дереглии, близу наседнати пловила, места каде што се извлекуваат потонати пловила, гнуречки работи и графевини, — должно е навремено и во достаточна мерка да ја успори брзината на движењето, а за случај на потреба и наполно да ја запре машината под услов со тоа да не бидат изложени на опасност бродот или единиците што ги превлечува тој.

Член 23

Премин места дека се наоѓаат кабели

Забрането е на пловилата своите сидра или синцири, да ги пуштаат да се влечат по дното на реката на местата дека се положени кабели или цевки, и да спуштаат сидро на тие места, кои се обележени со следни крајбрежни белези:

Дење: со една со квадрат бело обоена табла чии страни се долги 1,50 м, а на која е нацртано црно обоено адмиралско сидро во завртена положба (со стеблото надолу).

Ноќе: со иста табла, осветлена со една бела светилка.

Таблата се наоѓа поставена на брегот на висина од 4—6 м најмалку над највисокото ниво на водата.

Местата на превозењето мораат да бидат обележени со знаци кои обрнуваат внимание и кои се поставуваат на брегот на далечина од 250 м узводно и низводно од местата на превозот, а на висина од 4—6 м над најголемиот водоетај.

Тие знаци се следни:

Дење — една округла бело обоена табла пречник 1—1,5 м на која се наоѓа црно обоен знак на извик;

Ноќе — округла бела табла осветлена со една бела сјајна светилка, ако се врши превозот и ноќе.

Член 24

Теглење на пловила

За теглење на пловила важат следните општи одредби:

1) силата на бродовите кои вршат теглење мора да биде достаточна за безбедното извршување на сите потребни маневри;

2) заповедникот на теглачот кој се наоѓа на челото од поворката управува со целата зуча, подразбирајќи ги тука и соодветните маневрисања и води грижа над безбедноста на теглените пловила;

3) Теглачот не смее да ги напушти влечените пловила за време нивното врзување или усидрување, се дотогаш, додека пловилата не се склонат од пловниот пат и не ќе бидат поставени сигурно.

Член 25

Напоредна пловидба

Се забранува напоредна пловидба на пловила, исклучувајќи го случајот на претекнување.

Член 26

Поминување под мостови

Поминување под постојани мостови. Пловилата можат да поминуваат само низ определени отвори на мостови кои се обележени, како од низводната, така и узводната страна, со следни сигнали:

Дење — со една квадратна табла голема 1 м дијагонално поделена во два обоена триаголника, — горниот триаголник е обоен со црвена, а долниот со бела боја, — која е поставена во среде на отворот.

Ноќе — отворот помеѓу два столба што е определен за поминување на пловилата, е обележен со два светла и тоа со зелено според десниот, а со црвено според левиот брег. Овие светла се поставуваат на долниот раб од мостовната конструкција и ги означува границите на пловниот пат.

Поминување низ понтонски мостови. При доближувањето кон понтонските мостови, пловилата се должни претходно да го објават своето доближување со еден долг звук од пишталка или сирена, односно со друг звучен сигнал и да ја намалат брзината регулирајќи го своето движење така да не влезат во отворот на мостот пред да биде наполно слободен.

Член 27

Пловидба под нарчни околности

Ноќе или при матно време, измаглина, магла, снег или силен дожд, пловилата се должни да ја намалат брзината на своето движење така да можат секогаш да ги вршат своите движења во сигурност, да можат да се запрат ако наидат на некаква препрека или ако се најдат во невозможност да ја утврдат својата положба според пловниот пат.

Под такви околности на пловилата им е забрането да се движат со помош на водената струја.

Член 28

Забрана на тргнувањето на пловилата

Капетанијата на полазното пристаниште може после сторената констатација да забрани тргнување на пловилата во следни случаи:

1) ако немаат дозвола дека можат да пловат под знамето што го веат (патент на бродот);

2) ако немаат уверение за способноста за пловидба;

3) кога посадата на пловилото потребна за неговата безбедност е непотполна (минимум на екипаж), и тоа:

а) најмалку една екипа за пловилата што бараат постојано присуство на посадата на пловилото;

б) најмалку две екипи за сите други пловила;

4) кога коритото на пловилото претрпело таква хаварија — особено во случај ако навлегува вода во пловилата, магацините, заштитните просторни (кофердами) и на палубата, — водата што навлегува да ги надминува можностите за црпење со сопствените средства на пловилото;

5) ако тежината на товарот што е поставен на палубата ја доведува во прашање стабилноста на пловилото;

6) ако поради оптеретувањето се премине најголемото дозволено газење на пловилото;

7) ако е товарот така распореден да го спречува хоризонтот на крмарите;

8) ако бројот на укрцаните патници е поголем од бројот што е утврден во исправата за дозволеният број патници;

9) ако работењето на крмата не е исправно;

10) ако пловилото не е снабдено со достаточни средства за спасување, за гасење пожар, со помпи за црпење вода, со средства за сигнализација и со спидра, или кога не се исправни битвите.

РАЗДЕЛ II

Пловидба на тешки места на реката

Член 29

Мерки за предостројност при доближувањето кон тешките места на реката

Пред да влезе во некој тесен премин или во некоја остра кривина на реката, пловилото е должно да го објави своето доближување со давање еден долг звук.

Пловилото што преминува низ тесни премини, остри кривини на пловниот пат или на места каде што е недостаточен хоризонтот, не смее одвише да му се доближува на пловилото кое што оди пред него, а да ги не преземе сите мерки за предостројност.

Член 30

Ред на преминувањето на тешките места на реката

Пловилата што се наменети за работите на спасување или што одам во помош на настрадано пвило, како и патничките бродови мораат при доближувањето кон тешките места да постават на видно место еден цилиндричен црно обоен предмет. Во тој случај тие имаат право први да поминат.

Сите други пловила ги поминуваат тешките места според редот на нивното пристигање.

РАЗДЕЛ III

Пресрет и престигнување на пловилата

Член 31

Звучни сигнали во случај на пресрет

Кога се пловилата на видик едно на друго, пловилото што го менува својот пат при движењето мора, да ја означи таа маневра со следни сигнали:

еден краток звук — јас одам на десно;
два кратка звука — јас одам на лево;
три кратка звука — јас имам намера да се завртам;

четири кратка звука — јас одам назад.

Пловилото што дало еден од напред означените сигнали, должно е да ја изврши маневрата пропишана со тој сигнал.

За да привлече внимание на себе, пловилото што се движи дава еден долг звук.

Под изразот „краток звук“ се подразбира звукот чија должина на траењето е едно до две секунди, а под изразот „долг звук“ се подразбира оној што трае 4 до 6 секунди.

Паузата помеѓу звуците што се дават едноподруго мора да трае од една до две секунди.

Член 32

Опасност од судирање при среќавање

Кога две пловила што се движат во спротивни правци се доближуваат едно кон друго така да им загрозува судирање, тие мораат да ги преземат сите мерки да се уклони едно на друго на тој начин, што ќе скршат обете на десно. Тие се обете должни да даваат, пред да стигнат на кратка оддалеченост едно од друго, еден краток звук од пишталка или сирена и да ја намалат брзината на своето движење.

Член 33

Низводните бродови го избираат правецот

При среќавањето на бродовите, низводниот брод има право да го избира правецот.

При едновремено доближување на два брода кон еден тежок премин на реката, има право да помине прво оној брод што плови низводно.

Но, кога патувајќи во спротивни правци, еден брод што плови низводно сам и една узводна поворка се доближуваат така да им загрозува опасност од судирање, тогаш бродот што плови сам е должен да му пушти пат на бродот што тегли поворка, ако со таа маневра не се изложува самиот на опасност.

Член 34

Исклучение од општите правила

Во случај да не е некој брод во состојба да се придржува кон правилата утврдени со членот 33 од овој правилник, а да не се изложи самиот или пловилата од својата вуча на сигурна опасност, тој мора на време да му обрне внимание на бродот што му се доближува со давање два кратка звука едноподруго и со истовремено покажување видни сигнали споменати во чл. 48 од правилникот, укажувајќи му на тој брод да се тргне на лево.

Бродот на кој му е обрнато внимание со два кратка звука за тоа дека бродот што му доаѓа во пресрет не се придржува кон општото правило за тргнување е должен да го повтори тој сигнал и при тоа да изврши соодветна маневра.

Ако не може тој брод да изврши потребна маневра без опасност за себе си или за пловилата што ги тегли, тој е должен да го објави тоа со давање најмалку 5 кратки звуци едноподруго од пишталка или сирена, укажувајќи со тоа дека се наоѓа во невозможност.

жност да оди на лево. Во тие случаи за да избегнат опасност, запознатите на бродовите се должни да преземат мерки и да извршат маневри што им ги наложуваат моменталните прилики.

Член 35

Разминување тешки премини на река

На тешките премини на реката, каде што месните услови сакаат предостројност, пловилата што пловат узводно мораат да го регулираат своето движење така поесретот и разминувањето со пловилата што пловат низводно да се изврши на zgodно место на реката.

Член 36

Места каде што е забрането крстосување и прстигнување

Во остри кривичини и на места каде што пловниот пат не е доволно широк се забранува напоредна пловидба, прстигнување и крстосување на пловилата.

Член 37

Забрана на пресечување пат

Ниедно пловило при поаѓањето за време на маневрирање или во патување, не смее да му пресече пат на некое друго пловило или сплав како не би го смекавал нивното движење.

Член 38

Прстигнување бродови

Кога некој брод сака да прстигне некој друг, а да не може тоа да го стори ако не му се тргне од патот бродот што оди пред него, тој бара слободен премин од тој брод со давање пет долги звуци еднопозруго од ништалка или сирена и истовремено ја намалува брзината на своето движење.

Бродот што оди пред него, штом е во состојба тоа да го стори, мора да му се тргне од патот скршнувајќи на лево и да го објави извршувањето на таа маневра со давање два кратка звука и да ја намали брзината на своето движење. Дури после тоа, бродот што го прстигнува, може откако дал еден краток звук, да го забрза своето движење и да го прстигне бродот што е пред него, оставајќи го лево од себе си.

Ако бродот што се прстигнува не може без опасност за себе си или за пловилата што ги тегли, да се тргне на лево, тој ќе скршне на десно откако ќе го известат претходно за тоа бродот што оди по него со еден краток звук. Во тој случај бродот што прстигнува, дава два кратка звука, скршнува на лево и го обикољува бродот пред себе си, оставајќи го од својата десна страна.

Член 39

Прстигнување пред тесен премин

Кога некој брод што плови со мала брзина или брод што тегли поворка ќе биде стасан непосредно пред тесен премин од некој брод што плови сам, тој мора пред да влезе во преминот, да допушти да го прстигне тој брод, доколку овој ќе побара тоа со давање 5 долги звуци еднопозруго од ништалка или сирена.

Во тој случај обата брода мораат да се придржуваат кон прописите од чл. 38 на овој правилник.

Член 40

Кога не се менува правецот на патувањето на бродот

Два брода што се движат во ист правец и од кои е едниот побрз од другиот, како и два брода што патуваат во спротивен правец а се доближува моментот на нивното среќавање, мораат да ја задржат својата положба спрема крајбрежјата ако гледаат дека, држејќи се секој од онаа страна на пловниот пат на која се наоѓаат во тој момент, ќе поминат еден покрај друг на оддалеченост која ќе биде доволно да се отклони опасноста од судирање.

Член 41

Уклопување мали пловила од патот

Малите пловила мораат да им го отстапат патот на сите други пловила, под условите од овој правилник.

Член 42

Издначување на теглачите со вуча со брод што плови сам

Теглачите што теглат други пловила од кој и да било вид издначени се со бродовите што пловат сами, и должни се како и овие да се придржуваат кон сите одредби од овој правилник.

Единиците што се теглат напоредно во редови, мораат во случај на среќавање со други бродови, на тесни места, да се доближуваат едни до други, така да им оставаат на тие бродови доволно широк премин.

Член 43

Движење скелѝ

Скелѝ и други пловни единици што ја преминуваат реката од брег до брег мораат да им остават слободен пат на пловилата што се движат по реката.

РАЗДЕЛ IV

Пловидба на едрилици

Член 44

Разминување на едрилици

Кога се доближуваат две едрилици така да може да се претпостави опасност од судирање, едната од нив и' пушта пат на другата аналогно на долу спомнатите едрилици:

1) Секоја едрилица на која и доаѓа ветер во нејзиниот заден дел, мора да и' се уклони од патот на едрилицата на која и доаѓа ветер од страна во нејзиниот преден дел;

2) Секоја едрилица на која и доаѓа ветер од левата страна во предниот дел, мора да и' се уклони од патот на едрилицата на која и доаѓа ветерот од десната страна во предниот дел;

3) Ако на двете едрилици и доаѓа ветер во нивниот заден дел, но од разни страни, едрилицата која добива ветер од левата страна мора да и' се уклони од патот на онаа на која и доаѓа ветерот од десната страна;

4) Ако на двете едрилици им доаѓа ветерот во нивниот заден дел од истата страна, тогаш едрилицата која е поповолно изложена на ветер мора да и се уклони од патот на онаа која е понеповолно изложена.

Секоја едрилица на која и доаѓа ветер одозад, мора да и' се уклони од патот на друга едрилица.

Член 45

Разминување на едрилица со параход (со брод)

Ако параход (брод) и едрилица се доближуваат еден до друг така да има можност на судирање, тогаш параходот (бродот) мора да и' се уклони од патот на едрилицата.

ГЛАВА III

Светла и сигнали

Член 46

Видливост на светлата

Во овој правилник зборот „видливо“ значи дека светлото е видно во темна ноќ и при чиста атмосфера.

Член 47

Време за носње светло

Правилата што се однесуваат до светлата мораат да се применуваат од заоѓањето до излегувањето сол-

цето. Во тоа меѓувреме пловилото смее да носи само светла што се пропишани со овој правилник.

Забрането е да се покажува некакво друго светло кое би можело со грешка да се земе како едно од пропишаните светла.

Член 48

Видни сигнали при разминувањето на пловилата

Видните сигнали споменати во чл. 34 од овој правилник се даваат од десната страна:

Дeње — со мавање од десната страна со едно знаме затворено плава боја;

Ноќе — со давање една низа бели одсви едно — по друго.

Секој одсви мора да трае околу 1 секунд и да биде преспратен со наполно затемнување во исто траење. Одсвите мораат да бидат видливи од далечина од најмалку 1,5 км и тоа само во правец на пловилото кое доаѓа во пресрет.

Овие дневни и ноќни сигнали, бидејќи да се еднаш покажани мораат и натаму да се покажуваат без прекин, се' додека не се заврши крстосувањето на пловилата.

Член 49

Светла на бродови во движење

Бродот во движење мора да носи:

а) на предната катарка или пред неа, или пак ако нема предна катарка, на предниот дел од бродот, — во висина од најмалку 6 м над линијата од најголемото дозволено газење — едно бело сјајно светло поставено така да покажува непрекината светлост на еден лук на хоризонт од 225° т. е. на два лука на хоризонт од по $112^{\circ} 30'$ од секоја страна на бродот сметајќи од праецот на пловилото. Тоа светло мора да биде видливо од далечина најмалку од 4 км.

б) на десната страна — едно зелено светло, видливо на еден лук на хоризонт од $112^{\circ} 30'$ сметајќи од праецот на бродот. Тоа светло мора да биде видливо од далечина најмалку од 2 км;

в) на левата страна едно црвено светло видливо на еден лук на хоризонт од $112^{\circ} 30'$ сметајќи од праецот на бродот. Тоа светло може да биде видливо од далечина најмалку од 2 км;

г) на крмата — едно плаво светло видливо на еден лук на хоризонт од 135° т. е. на два — лука од $67^{\circ} 30'$ од секоја страна на бродот сметајќи уназад. Тоа светло мора да биде видливо од далечина 500 м.

Овие светла мораат да бидат така распоредени да фрлаат една непрекината светлост видлива од сите точки на споменатите лукови на хоризонтот.

Напред споменатите светла од страните — зелено и црвено, мораат спрема страната на бродот да бидат снабдени со закони кои се наоѓаат барем за 0,90 м пред светлата, така да не биде секое од тие светла видливо на другите страни од бродот гледано од напред.

Синото светло на крмата мора да биде од страната на бродот снабдено со еден заклон така да не биде тоа видливо од праецот на пловилото.

Вертикалната далечина помеѓу бочните светла — зеленото и црвеното и белото светло — мора да биде најмалку 3 м.

Член 50

Носење светла при врвење под мостови

При врвење под постојани мостови, јажиња за превозење скели, електрични жици или под некаква слична препрека поставена преку реката, бродовите се должни времено да го спуштат белото светло споменато во чл. 49 точ. а). Но, штом ќе се поминат споменатите препреки, тоа светло мора веднаш да се подигне на своето пропишано место.

Бродовите што вршат локална служба и што поминуваат често под препреките споменати во прет-

ходниот став, имаат право да носат свое бело светло на помала висина одошто е пропишана со членот 49 точ. а), но под услов тоа светло да остане секогаш над црвеното и зеленото бочно светло.

Член 51

Светла на едрилицы во движење

Едрилицата во движење мора да ги носи истите светла што се пропишани со чл. 49 точ. б), в) и г) за бродовите кога се движат, изземајќи го белото светло споменато во точ. а) на истиот член, кое што не смее едрилица во никој случај да го покажува.

Мала едрилица кога се движи треба да ги носи само светлата пропишани во точ. б) и в) на чл. 49. Тие две светла мораат да бидат заедно, ставени само во еден фенер кој покажува зелено и црвено светло со еднаква јакост. Секое ова светло мора да биде видливо на лукоот на хоризонт од $112^{\circ} 30'$, од страна на соодветниот бок, а од далечина најмалку од 1 км.

Член 52

Светла на мали бродови во движење

Мали бродови во движење мораат да носат:

а) на предниот дел од пловилото — било на оцакот или пред него, на некоја видлива точка, а најмалку 2 м над површината од водата, — сјајно бело светло какво е напред пропишано во чл. 49 точ. а). Тоа светло мора да биде видливо од далечина најмалку 2 км;

б) зелено и црвено бочно светло, какви се пропишани во чл. 51 точ. 2.

Вертикалната оддалеченост помеѓу бочните светла и белото светло, кое мора да биде над првите, не смее да биде помала од 1 м.

Член 53

Светла на теглачи во движење

Секој брод кој тегли едно или повеќе пловила било покрај себе или зад себе едно по друго, — мора осем светлата пропишани во чл. 49 да носи уште едно бело сјајно светло, од иста јакост како и светлото споменато во точ. а) на истиот член и кое се става под ова последно во вертикална обележеност од 1 до 2 м.

Кога меѓу теглените единици се наоѓа едно или повеќе пловила натоварени со опасни материјали, на кои се однесува главата VI од овој правилник теглачот мора осим другите пропишани светла да носи уште и едно црвено светло видливо само однапред и тоа од далечина најмалку од 1,5 км. Тоа светло мора во попречниот правец да се наоѓа за 1,50 м оддалечено од зеленото бочно светло и исто така на вертикална оддалеченост на него од 1,5 м.

Бочните светла мораат да бидат поставени така да не бидат заклонети од страна на пловилата врзани за бокот.

Осем тоа, теглачот е должен за време на теглење да носи зад оцакот или на својата задна катарка едно мало бело светло, по кое се управуваат теглените возила, но јакоста на тоа светло мора да биде намалена со матно стакло и не смее да се види од предната страна на пловилото.

Член 54

Знаци за распознавање теглач кој тегли поворка дење

Теглач кој тегли поворка дење мора да носи на врвот од катарката едно плаво знаме во правоаголна форма.

Член 55

Плаво светло за време на теглење пловила

Кога се во поворка едно или повеќе пловила бочно приврзани, само при еден бок од теглач, теглачот и пловилото што е поставено на надворешната страна

од поворката должни се да носат плаво светло проиштно во чл. 49 точ. г.).

Кога теглените пловила се врзани на обата бока од теглачот, плаво светло мораат да носат само пловилата што се поставени од надворешната страна на теглачот.

Кога се теглат пловилата во низа (едно по друго) или во напоредни низи па дури ако се истовремено и бродови врзани за теглачот, плаво светло мораат да истакнат на крмата само оние пловила што се наоѓаат на крај на секоја надворешна низа на поворката.

Ако на крај на поворката се наоѓа ред составен од повеќе врзани пловила тогаш се должни да истакнат плаво светло само оние пловила што се поставени од надворешните страни на тој ред.

Член 56

Ознаки за бродовите со симетричен облик

Бродовите, чии симетрични облици не допуштаат да се распознава предниот од задниот дел додека патваат мораат да бидат снабдени — како би го означиле правецот на нивното движење. — со еден котур со најмал пречник од 60 см изобразен со водоравни црвено-бели линии, кој е поставен усправно на должната оса на бродот на оној крај што е завртен во правец на движењето.

Член 57

Видни сигнали на чамците во движењето

Чамците и барките во движењето мораат при доближувањето на некое пловило да покажат едно бело светло. Тоа светло мора да биде видливо од далечина најмалку од 1 км.

Член 58

Звучни сигнали на пловилата во движењето при измаглина, магла, силен дожд, вејавица

При измаглина, магла, силен дожд, вејавица бродот кој се движи е должен, во паузи најмногу од 2 минути, да дава еден долг звук од пишталка или сирена кога патува сам, а еден долг и два кратка звука кога тегли, други пловила.

Во една поворка, само теглачот кој се наоѓа на нејзиното чело е должен да се придружава кон одредбите од овој член.

За време на движењето на бродот не смее да се употребува звоно во никаква прилика како сигнално средство.

Член 59

Мало пловило, кое се движи со едра или весла, не е должно да ги дава сигналите споменати во чл. 58, но е должно да дава други слични звучни сигнали достаточни јаки, во паузи кои не преминуваат 1 минут.

Член 60

Светла за усидрени или врзани пловила

Усидрените или врзаните пловила мораат ноќе да носат на прамецот на висина која не прејдува 6 м, на палубата — едно бело светло, поставено на место откаде е најдобро видливо од сите точки на хоризонтот, од далечина најмалку од 1 км.

Кога се наоѓат повеќе пловила врзани за бокот покрај брегот или се усидрени на река, тогаш само она пловило кое е најблиску до пловниот пат мора да носи светло кое е пропишано со овој член.

Член 61

Звучни сигнали на усидрени или врзани пловила при измаглина, магла, силен дожд и вејавица

При измаглина, магла, силен дожд и вејавица пловилото што стоји вон од пристаништето, а не се тргнало од пловниот пат сосема, должно е како дење така и ноќе да дава знаци со брзо звоњење во звоно

или со некаков друг згоден предмет, и тоа за време од околу 5 секунди, а во паузи кои не преминуваат 1 минут.

Член 62

Забрана на употреба звучни сигнали

На пловило кое стои на река му е забрането, кога му се доближуваат други бродови, да употребува пишталка или сирена и да дава сигнали без оправдан разлог.

Член 63

Сигнали за барање помош и за покажување невозможност за управување

Поради барање помош треба да се обрне внимание дење управување со кружно мавање со некое сигнално знаме, со парче од тканина или со некаков сличен предмет, ноќе со кружно мавање на ист начин со некаково светло. Вниманието може да се обрне и со секој друг згоден оптички ил звучен сигнал.

Пловилото со кое не може веќе да се управува мора при доближувањето кон други пловила што се движат во неговиот правец да укаже на тоа со давање непрекинати звуци од пишталка или сирена, или со секој друг згоден сигнал.

Пловилото со кое не може веќе да се управува мора да прави се она што му е возможно да се тргне од пловниот пат што понапред, и ако е потребно, за таа цел да побара помош од пловилата што поминуваат во близина и тоа со давање сигнали за помош.

Сите пловила што поминуваат или се наоѓаат во близина должни се да му укажат секоја помош на пловилото кое ја бара, ако не го доведува тоа во опасност пловилото што укажува помош и неговите патници.

Член 64

Видни сигнали за наседнати пловила

Наседнато пловило е должно да истакне на видно место:

Дење — две знамиња во боја или два округла предмета односно балона, со пречник од 0,60 м поставени вертикално;

Ноќе — две црвени светла, поставени вертикално на далечина едно од друго 1,80 до 2 м.

Светлата мора да бидат видливи од далечина најмалку од 1 км од сите точки на хоризонтот.

Истите овие правила важат и за потонати пловила чии дел од коритото се гледа над вода.

Кога заповедникот на бродот односно старешината на пловилото смета дека може сообраќајот близу неговото пловило да се врши без опасност, тој е должен од страна на слободниот премин да истакне — дење едно бело знаме или едно парче тканина јасна боја, а ноќе светло за усидрување пропишано во чл. 60.

Член 65

Видни сигнали за наседнати мали пловила

Наседнатите мали пловила, кога им се доближуваат други пловила, мораат да ја објават положбата во која се наоѓаат со непрекинати звуци од пишталка или со некаков друг згоден сигнал даден со средствата што ги има малото пловило.

Ако може да се продолжи пловидбата на други пловила покрај наседнато пловило, тогаш наседнатото пловило од страна на слободниот премин истакнува дење едно бело знаме или едно парче од тканина јасна боја, а ноќе покажува едно бело светло за усидрување пропишано во чл. 60.

Член 66

Мерки односно обелсжување на потонато или наседнато пловило

Ако некое наседнато или потонато пловило се наоѓа во таква положба да претставува пречка за пловидбата или ако се наоѓа на некое место од реката

каде поради објанокот на земјиштето или поради некоја друга околност не можат пловилата што патуваат низводно да ги уочат покажаните сигнали, заповедникот односно старешијата на населеното или потонатото пвило мора што е возможно понапред, било на брегот или на реката, да постави на достаточна далечина узводно од местото на несреќата една временна обавештајна станица (стража).

Кога потонало некое пвило во пловниот пат и се наоѓа наполно под вода, заповедникот односно старешијата е должен исто така времено да го означи неговото место усидрувајќи над потонатото пвило еден пловак од каква и да било форма снабден ноќе со едно зелено или црвено светло, спрема положбата на потонатото пвило во однос на десниот или левиот брег.

Напред споменатата обавештајна станица и сигналниот пловак мора да бидат отстранети штом ќе биде преминот прописно обележен или кога надлежниот орган за надзор на пловидбата ќе може да преземе други мерки за обезбедување сигурноста на пловидбата на тој сектор.

Член 67

Сигнали на направи што пловат

На направи што пловат, за време на нивното работење, на катарката или на некое друго видно место се истакнуваат следни сигнали:

Децее — еден црн балон од 0,60 м во пречникот;

Ноќе — едно зелено или црвено светло спрема страната на пловниот пат каде што е преминот слободен. Светлото мора да биде видно барем на 2 км далечина.

При доближување до направа што плови, бродот дава звучен обавештаен сигнал со еден долг звук од тишталка или сирена.

Ако е слободно преминувањето на пловниот пат близу на направата што плови, направата што плови мора, — откога го чула обавештајниот сигнал од бродот што се доближува, — да даде еден долг звук и осем тоа да мава од страната каде што е преминот слободен:

Децее — со едно црно знаме;

Ноќе — со едно зелено или со црвено светло, спрема страната од пловниот пат на која е преминот слободен.

Осем тоа на крајните сидра од направата што плови мораат да се постават сигнали аналогно на правилата за обележување пловниот пат што се усвоени за дотичниот сектор на Дунав.

Во случај на невозможност на преминување, на катарката од направата што плови, или на некое друго видно место, се истакнуваат следните сигнали:

Децее — три црна балона, секој со пречник од 0,60 м поставени вертикално еден преку друг на далечина најмногу од 2 м;

Ноќе — три црвени светла поставени на тоа исто место, видливи од сите точки на хоризонтот од далечина најмалку од 2 км.

Член 68

Звучни сигнали при пристигањето и тргнувањето на бродовите во и од пристаништата и сидриштата

Бродовите при пристигнувањето и тргнувањето во и од пристаништата и сидриштата, можат своето пристигање односно тргнување да го објават еден на друг, проследени со еден краток звучен сигнал.

ГЛАВА IV

Мерки за предостројност за пловилата во движењето, усидрени или врзани

Член 69

За време додека се усидрени или врзани на кое и да било место, близу некој брег, пловилата мораат да бидат поставени (врзани) така усидрувањето (врзувањето) да не биде пречка за слободната пловидба на

реката и да не предизвика штети на обележувањето на пловниот пат, на пристанишните, хидротехничките и други инсталации.

За таа цел заповедниците на бродовите односно старешијите на пловилата, како и сите други лица што имаат врски со други пвила, мораат да ги преземат сите можни мерки за предостројност што зависи од нив во дадените околности.

За време додека се усидрени на местото каде што длабочината на водата не преминува 3 м, пловилата мораат да го обележат местото каде е сидрот спуштено со еден црвен пловен сигнал.

Во пристаништата и на деловите од реката каде длабочината е помала од 3 м пловилата не смеат да исфрлуваат пепел, згура нити други слични предмети.

Кога некаков предмет кој и припаѓа на спремата или на товарот од пловилото потонал во пловниот пат на реката и претставува опасност за пловидба, заповедникот на бродот односно старешијата на пловилото мора да преземе хитни мерки за вадење на потоналиот предмет ако не е во состојба тоа да го стори тој мора да го обележи местото каде што потонал предметот:

Децее — со еден пловен сигнал со каква и да било форма и боја;

Ноќе — со едно светло од соодветна боја, кое укажува дека пловниот пат е слободен помеѓу станата пречка и десниот брег, или таа пречка и левиот брег.

За тоа да не е во состојба да изработи потонал предмет заповедникот на бродот односно старешијата на пловилото должен е да го известат во најкраток рок најблискиот орган за надзор на пловидбата.

ГЛАВА V

Одредбите за сплавовите

Член 70

Димензии, обележок, состав и спрема на сплавовите

Димензиите на сплавовите не смеат да преминуваат 65 м должина и 15 м ширина, било да се движат со водената струја, било да се реморкирани.

Сплавовите мораат да носат означено име и место на стаповињето на сопственикот или на испраќачот на една достаточна издигната табла, така да може напишот да се чита од обете страни.

Да би можеле сигурно да го издржат дејството на матицата и браноите, сплавовите мораат да бидат составени од меѓусебно цврсто поврзани парчиња дрва, а покрај тоа тие парчиња мораат да бидат така поредени, да не се наоѓа ниедно од нив вон од надворешниот раб на сплавот.

Кога работите на составување или на раставување на сплавовите се вршат на река, тие не смеат да прават никаква пречка или препрека за пловидбата.

Сплавовите мораат да бидат снабдени со потребен прибор, како би биле способни да ги извршат сите дејства предвидени со овој правилник.

Член 71

Предостројности при движењето или стојењето на сплавовите и нивното газење

Сплавот мора да обрне внимание да им не прави сплавот, додека плови или стои, никаква пречка нити штета на пловилата што пловат или стоат на реката.

Тој мора исто така да обрне внимание сплавот да не предизвика никаква штета на градежите, инсталациите, на водоградежите и крајбрежните тврдини што постоат или што се оградени, како нити на пловните или други сигнали поставени на реката или на бреговите.

Исто така, тој мора да се придржува строго кон напатствијата издадени од надлежните власти во „Обавестите на бродарите“ што се однесува до преминот на местата каде што се изводат хидротехнички и други работи, како и да се погрижи газењето на неговниот

сплав да им одговара на условите на длабочината на водата на плитки места преку кои мора да помине, како би ја избегнал опасноста на наседвање.

Член 72

Забрана на напоредно сплаварење, на влечење сидро или синџир по дното на реката и премин на мостови и пристаништа

На сплаварите им е забрането да се спуштаат по матицата напоредно или врзани меѓу себе и сплаварот е должен, во сета возможна мерка да го одржи сплавот во патот по кој пловат бродови како и да спречи сплавот да заземе попречна положба спрема матицата. Кога се спуштаат повеќе сплавови по матицата а се наоѓаат близу еден до друг, тие мораат што повеќе да се движат во иста линија.

На сплавовите им е забрането да влечат со себе сидро или синџир на местата од реката каде што се положени кабели или цевки.

При поминувањето на постојани или понтонски мостови, сплаварите мораат да се придржуваат кон нарочните прописи што го уредуваат преминот, а ако нема такви прописи, тие можат да преминуваат само низ обележените отвори на мостовите. При преминувањето низ пристаништа, сплавовите се должни да се придржуваат кон соодветните прописи издадени од надлежните власти.

Член 73

Забрана на сплаварење при неповолни атмосферски прилики и ноќе

Ноќе, како и при измагљина, магла, силен дожд или вејаница на сплавовите им е забрането да се спуштаат по водената струја.

При неповолни атмосферски прилики споменати во предниот став, сем ноќе, сплаварите се должни при доближувањето на бродовите да го објават присуството на сплавовите со звонење или довикување.

Член 74

Места каде што им е забрането на сплавовите усидрување и врзување

На сплавовите им е забрането да пуштат сидро на местата каде што би можело тоа да прави пречка или опасност за пловидбата како и на местата каде што се положени кабели или цевки. Тие исто така не смеат да се усидруваат нити да се врзуваат во тесни премини и остри кривини, како и на влезовите на канали, близу мостовните столбови и на местата каде се врши превозење.

Поради усидрување или врзување, сплавовите мораат да се постават што поблиску до еден од бреговите.

Во случај да не би можеле сплавовите по исклучение да се придржуваат кон горната одредба, тогаш местото каде што е положено сидрот мора да биде означено со некој пловак од каква и да било форма, кој е ноќе снабден со едно зелено светло, ако е пловакот поставен близу десниот брег, односно со едно црвено светло ако е поставен пловакот близу левиот брег.

Член 75

Светла за усидрени или врзани сплавови

Од заоѓањето до излегувањето на сонцето усидрениот или врзаниот сплав мора да носи по едно бело светло на секој агол завртен спрема пловниот пат. Овие светла се постават на висина која не преминува 6 м, а се видливи од сите точки на хоризонтот.

Ако два или повеќе сплавови се врзани за брегот бок при бок, само оној сплав кој е најблиску до пловниот пат мора да го носи светлото пропишано во претходниот став.

Член 76

Светла за теглење сплавови

Сплавот може да плови ноќе кога го влече некој брод, при што тој брод ги носи светлата пропишани за теглачи во чл. 53 на овој правилник.

Ноќе теглениот сплав мора да покажува одсев на светло кога се доближува брод што го претекнува и тоа оној негов дел што е завртен спрема бродот кој се доближува.

Член 77

Наседнати сплавови и сигнали за нив

Во случај на наседнување сплаварот мора да настојува да го симне својот сплав и не смее да го напушти пред да утврди дека средствата, со кои располага не се достаточни тоа да го стори. Во тој случај тој е должен да го обезбеди означувањето на наседнатиот сплав со поставење сигнали предвидени со чл. 64 од овој правилник.

Член 78

Отстранување наседнати сплавови

Кога наседнат сплав прави пречка за пловидба, сплаварот и сопственикот на тој сплав, мораат веднаш да ги употребат сите средства со кои располагаат да ја отстранат пречката во најкратко време. Осем тоа, сплаварот мора веднаш да го извести најблискиот орган на надзорот.

Ако лицата од претходниот став не ги исполнат своите обврски за расчистување на пловниот пат во срокот што им го одредил надлежниот орган за надзор на пловидбата, или ако одбијат да го расчистат пловниот пат, или ако не можат да се најдат, потребните мерки ќе ги преземе споменатиот орган, на трошок на лицата од претходниот став. Во хитен случај органот за надзор на пловидбата може да пристапи кон делимично или наполно раставање на сплавот.

ГЛАВА VI

Превозење опасни материи

Член 79

Опасни материи

Пловилата што превозат опасни материи — како експлозивни материи (ЕМ) отровни материи (ОМ), петролни и запаливи производи — мораат да преземаат нарочни мерки за предостројност.

Член 80

Сигнали кога се превозат опасни материи

Пловилото кое превози опасни материи споменати во чл. 79, кога стон на река мора дење да носи на праецот едно триаголно црвено знаме.

Пловилото снабдено со сопствени погонски средства, кое превози опасни материи, било да плови само или да тегли други возила, мора ноќе да носи осем бело светло пропишано во чл. 49 на овој правилник за пловилата што се движат со сопствен погон, уште и црвено светло пропишано со чл. 53.

Боја за распознавање на пловилата што превозат опасни материи:

Пловилата што превозат опасни материи мораат да имаат околу целиот круг, над линијата на најголемото газење, еден појас отворена плава боја од 0,15 м ширина.

Член 81

Место во поворката на оние пловила што превозат опасни материи

Во една поворка, пловилата што превозат опасни материи мораат, по правило, да бидат поставени на крај и што подалеку од другите возила, доколку е тоа согласно со сигурноста на пловилата и со редот во составот на поворката.

Член 82

Видни сигнали на усидрени или врзани пловила што превозат опасни материи

Секое пловило кое превози опасни материи кога е усидрено или врзано мора ноќе да носи едно црвено светло на далечина од 1,5 до 2 м над јасното бело светло предвидено со чл. 60. Тоа светло како и светлото за усидрување мора да биде видно од сите точки на хоризонтот, од далечина најмалку 1 км.

Член 83

Пловилата што не се ослободени од гасови, — кои после презоње на опасни материи претставуваат опасност поради собрани гасови од материите што ги превозеле, — мора да се придржуваат кон одредбите од чл. 79—82 од овој правилник.

Член 84

Нарочни случаи

На пловилата што превозат опасни материи им е забрането да се задржуваат под мостови, да се врзуваат или усидруваат близу пловилата што стојат на реката и близу железничка линија или населби кои се наоѓаат близу брегот.

На нив им е дозволено да преземат работи на реката околу претоварувањето на опасни материи само со придржување кон пропишаните услови и правила што ги одредиле надлежните органи и под нивни надзор.

ГЛАВА VII

Хаварии

Член 85

Преземање мерки во случај на хаварија

Ако на пловилото му загрозила опасност да потоне, заповедникот на бродот односно старешина на тоа пловило или на пловило кое го тегли мора да се преземат сите мерки да го ослободи пловниот пат на реката и да го одведе оштетеното пловило до едниот брег.

Во случај на судирање, ако на некое од пловилата што се судриле му загрозува опасност да потоне, заповедникот на бродот односно старешина на другото пловило е должен да ги употреби сите средства со кои располага за да му се укаже помош на оштетеното пловило, а преди се да го тргне од пловниот пат.

Во случај на наседнување на некое пловило заповедникот односно старешина на пловилото или на пловилото што го тегли мора да ги преземе сите мерки да се симне наседнатото пловило.

Ако не може да се симне наседнатото пловило, заповедникот односно старешина на пловилото постапува според околностите, преземајќи повремено мерки аналогно на чл. 64 од овој правилник.

Сите пловила што се наоѓаат близу пловилото кое дава знаци барајќи помош, мораат да му ја укажат веднаш секојата помош, осем ако пловилото или патниците од пловилото кое дава помош не се изложуваат на опасност.

Ако поради несреќа што се случила на реката, човешките животи се наоѓаат во опасност, сите пловила што се наоѓаат во близина мораат веднаш да земат учество за да се спасат луѓето.

Член 86

Хаваријата која е во врска со пловидбата, мора заповедникот односно старешина на пловилото да му ја пријави на најблискиот орган за надзор на пловидбата служејќи се со сите можни средства за врска.

Надлежниот орган за надзор на пловидбата е должен да му дозволи на пловилото што претрпело хаварија можност да пристапи или борави во најблиското пристаниште или склониште.

Член 87

Уклопување наседнати или потоната пловила

Во случај на наседнување на пловило или во случај на негово потонување, заповедникот (старешина), сопственикот, односно корисникот на пловилото должни се да преземат потребни мерки за вадење на пловилото или за негово доведување во пловна состојба, како и за уклопување на пречките што би ја смеќавале пловидбата.

Ако горе споменатите лица не можат или нејќат да ги извршат потребните работи, или ако не можат да се пронајдат тие лица, тогаш надлежниот орган за надзор на пловидбата може да определи да се расчисти пловниот пат во определениот срок, а на трошок на сопственикот односно на корисникот на пловилото.

ГЛАВА VIII

Завршна одредба

Член 88

Овој правилник влегува во сила триесет дена по објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

Бр. 3143

12 декември 1951 година

Белград

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за сообраќај
и врски,
Крсто Попивоца, с. р.

П Р И Л О Г

КОН ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПЛОВИДБАТА ПО ДУНАВ

Употребени изрази

Изразите употребени во овој правилник треба да се разберат вака:

1) Пловило — секое пловно средство кое служи за превозење луѓе и стоки, како и секоја постројка што пловни, односно направа, на вода и сплав.

2) Мало пловило — пловило чие што истиснување (депласман) е до 10 тона;

3) Брод — пловило со сопствен погон чие што истиснување (депласман) е поголемо од 10 тона;

4) Мал брод — пловило со сопствен погон чие што истиснување (депласман) е до 10 тона;

5) Пловило со сопствен погон — секое пловило кое има машини како погонско средство;

6) едрилица — пловило кое има едро како погонско средство;

7) Постројки што пловат — разновидни инсталации, купатила, докови, хангари, пристани што пловат понтони, воденици, скели што се движат по водена струја или на јаже и сл.;

8) Направи што пловат — багери, елеватори, дигалки што пловат, макари, помпи и сл.;

9) Теглач — брод или мал брод кој влече поворка;

10) Поворка — група составена од еден или повеќе теглачи, заедно со пловилата што се теглат;

11) Сплав — пловило составено од греди, штици или трупови, повеќе или помалку цврсто поврзани меѓу себе;

12) Заповедник — бродар кој управува со брод или едрилица;

13) Старешина — бродар кој управува со пловило без сопствен погон, како и со мало пловило;

14) Сплавар (спроводник на сплав) — лице кое спроведува сплав;

15) Газење — мерка до која што пловилото рони во вода под влијанне на товарот.

Кај поворки се зема газењето на она пловило во поворката што гази најдлабоко;

16) Пловило во движење — пловило кое не е укотвено нити наследното нити врзано;

17) Пристаниште за тргнување — пристаниште во кое е извршено товарење на стока или укрцување на патници;

18) Теретњак — пловило за превозење стоки без сопствен погон;

19) Чамац — пловило без сопствен погон до 5 тона нстиснување.

528.

Врз основа на чл. 33 од Уредбата за данокот на промет на производите („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 24/47) и точ. 10 од општите одредби со Тарифата за данокот на промет со производи („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 13/50), пропишувам

НАПАТСТВИЕ

ЗА ИЗМЕНУВАЊА И ДОПОЛНУВАЊА НА НАПАТСТВИЕТО ЗА НАПЛАТА И КОНТРОЛА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ НА ШПИРИТ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛОЦИ

Во Напатствието за наплата и контрола на данокот на промет на производи на шпирит и алкохолни пијалаци („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 39/50) се даваат следни изменувања и дополнувања:

1) Во одделот II — Вино:

а) Точакта 2 се менува и гласи:

„За обично конзумно вино по точ. 1 тар. бр. 499 се сметаат сите видови на обично вино што се продаваат во буриња или шишиња а немаат повеќе од 16% алкохол или 5% екстракти. Овде спаѓаат и сортните вина (вина од сортно грозје) кога се преземаат од производителите поради натамошно одгледување до ставањето во шишиња.”

б) Точакта 3) се менува и гласи:

„Како сортни вина по точ. 2 тар. бр. 499 се сметаат сите одгледани природни вина произведени од сортно грозје, чија продажба се врши во затворени шишиња. На етикетот мора да биде означено потеклото и видот на виното како и називот на визбата (претпријатие, задруга или лице) во кој што е ставено во шишиња. И овие вина не можат да имаат повеќе од 16% алкохол или 5% екстракти.

Што се смета за сортно грозје определува Претседателот на Советот за селско стопанство и шумарство на Владата на ФНРЈ во согласност со Претседателот на Советот за промет со стоки на Владата на ФНРЈ.

Доколку се набавуваат овие вина од производителите во буриња поради натамошно одгледување до ставањето во шишиња, ќе се уплати при набавката данок по точ. 1 тар. бр. 499 на Тарифата, а по ставањето во шишиња ќе се плати разликата до износот на данокот определен во точ. 2 тар. бр. 499 на Тарифата.”

в) На крајот на точ. 21) се додаваат нови ставови кои гласат:

„По исклучение од погорните одредби, државните селско-стопански добра плаќаат данок на промет на природното вино од сопственото производство во моментот на реализацијата (продажбата), односно во моментот на утрошокот при преработката на виното во други производи, и тоа во сето на начинот и по прописите кои важат за плаќање данок на промет на производи од страна на државните стопански претпријатиа. За произведените и отуѓените количини на вино мора да се води точна евиденција во материјалното книговодство која мора да се сложува со состојбата

во визбата. Што се однесува до пресметката и уплатата на данокот на државните селско-стопански добра им се признава фактичниот кало и растур на виното, но најповеќе до пропишаните количини во точ. 20 на ова напатствие, со тоа што се должни добрата најмалку еднаш годишно (при инвентарисањето на крајот на годината) да го пресметаат и уплатат данокот на одвишокот на калото и растуроот преку пропишаните количини.

Министерот на финансите на народната република може и на поодделни производителни лозјарски задруги да им одобрува да го плаќаат данокот на промет на природното вино од сопственото производство по прописите од претходниот став.”

2) Во одделот III — Фини вина, вештачки вина и шампањ:

а) Точ. 2) се менува и гласи:

„За вештачки вина се сметаат сите вина (специјални, дезертни, аперитивни, ароматизирани) на кои им е додаван алкохол, шеќер или други материи што им го определуваат видот. На материјалот (суровини) од кои се изработуваат (шеќер, шпирит и др.) мора да биде уплатен данок по односните тарифни броеви покрај данокот кој се плаќа на готовиот производ по тар. бр. 500.

Како вештачки вина се сметаат и вината од типот „бисер”, на кои е даден углен диоксид и варел шира, доколку натисокот во шишињата не преминува 1½ атмосфера. Во противен случај се сметаат за шампањаци.”

б) Точ. 3) се брише.

3) Во одделот IV — Природна ракија:

а) Ставот 8 точка 3) се менува и гласи:

„Нема да се смета како вештачка ракија ако на природната ракија за да се зајакне алкохолната садржина и се додава рафинисан шпирит, без додавање на други материи. Зајакнувањето може да се врши само по одобрение од Министерот на финансите на ФНРЈ.”

б) На крајот на точ. 22 се додаваат нови ставови кои што гласат:

„По исклучение од погорните одредби, државните селско-стопански добра плаќаат данок на промет на природна ракија од сопственото производство во моментот на реализацијата (продажбата), односно во моментот на утрошок при преработката на ракијата во други производи, и тоа во сето на начинот и по прописите што важат за плаќање данокот на промет производи од страна на државните стопански претпријатиа. За произведените и отуѓените количини на ракија мора да се води точна евиденција во материјалното книговодство, која мора да се сложува со состојбата во визбата. Што се однесува до пресметката и уплатата на данокот на државните селско-стопански добра им се признава фактичниот кало и растурот на ракијата, но најповеќе до пропишаните количини во точ. 20 на ова напатствие, со тоа што се должни, најмалку еднаш годишно (при инвентарисањето на крајот на годината) да го пресметаат и да го уплатат данокот на одвишокот на калото и на растурот преку пропишаните количини.

Министерот на финансите на народната република може и на поодделни производителни лозјарски задруги да им одобрува данокот на промет на природната ракија од сопственото производство да го плаќаат по прописите од претходниот став.”

4) Во одделот V — Други алкохолни пијалаци:

а) Точ. 1) се менува и гласи:

„За ликери и други алкохолни пијалаци споменати во точ. 1 тар. бр. 502 на Тарифата се сметаат пијалочите подготвени од мешавини на алкохол, вода, шеќер, ароматични материи и други состоини кои го определуваат видот.”

б) точ. 2) се менува и гласи:

„Под точ. 2) тар. бр. 502 спаѓаат сите вештачки ракии и други алкохолни пијалоци кои не се споменати во точ. 1 тар. бр. 502а кои се подготвени од мешавини на алкохол, вински дестилат, ракија, вода и разни ароматични и други материи кои го определуваат видот. На овие пијалоци може да им се додаде најповеќе 1% пржен шеќер (карамела) за да добијат боја и вкус. Осем тоа, под точ. 2 тар. бр. 502 спаѓаат иширит и винскиот дестилат преку 55% јаки кога се употребуваат како алкохолни пијалоци, под услов да се уплатат претходно данокот по тар. бр. 491.”

в) Точ. 3) се брише.

5) Ова напатствие ќе се применува од 21 ноември 1951 година.

Бр. 23387

7 декември 1951 година

Белград

Министер на финансите на ФНРЈ,
инж. Милентије Поповиќ, с. р.

529.

Врз основа на чл. 20 од Уредбата за одобрување на завршните сметки на државните стопански претпријатија од сојузно и републичко значење („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 14/49), пропишувам

НАПАТСТВИЕ

ЗА СОСТАВАЊЕ, РАЗГЛЕДУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА ЗАВРШНИТЕ СМЕТКИ ЗА 1951 ГОДИНА НА ДРЖАВНИТЕ СТОПАНСКИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

1) Со обзир на промените што станаа во текот на 1951 година во управувањето и послувањето на стопанските претпријатија како и во организацијата на стопански здруженија и стопанско-управните органи, составането, разгледувањето и одобрувањето на завршните сметки за 1951 година на државните стопански претпријатија ќе се изврши по прописите од ова напатствие.

2) Кон билансот на претпријатијата мораат да се приложат пропишаните прилози бр. 1—11 како и потребните спецификации. Сите синтетички показатели на билансот мораат да бидат подробно изложени во прилозите, како и подробната пресметка на разликите во цената на материјали и на готови производи, кои се пресметуваат со буџетот.

3) Рударските и индустриските претпријатија од сојузно и републичко значење ќе ја поднесат пресметката на извршувањето на планот на цените и финансискиот план на Зс-образци, кои се пропишани со Напатствието за составане, разгледување и одобрување на завршните сметки на државните стопански претпријатија од сојузно и републичко значење („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 6/51) со следното објаснување и изменување:

а) образци:

Зс-1 Извршување пресметката на приходите и расходите за подготвување кадрови и на домовите за учениците во стопанството, и

Зс-2 Извршување пресметката на приходите и расходите за обденишта и јасли ќе ги искаже како планските така и остварените елементи во три колони, и тоа: за првите десет месеци 1951 година, за периодот ноември—декември и за целата 1951 година;

б) образец Зс-3 Извршување на пресметката на управно-продавната режија ќе го искаже извршување-

то на трошковите во три колони: за првите десет месеци 1951 година, за периодот ноември—декември и за целата 1951 година. (Планските трошкови се искажуваат меѓутоа во една колона и тоа во висина на пресметката на одобриениот финансиски план);

в) образецот Зс-4 Извршување на пресметката на погонската режија, се состави на уобичаен начин, а на образецот кој му одговара на образецот Ф-4 од финансискиот план за 1951 година;

г) образецот Зс-6 Извршување на планот на производството ќе се состави на образецот Зс-6 кој е пропишани во Напатствието за изменување и дополнување за составане, разгледување и одобрување на завршните сметки на државните стопански претпријатија од сојузно и републичко значење („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 6/51);

д) образецот Зс-8 Извршување на планот на производството по гранките на дејноста се состави на уобичаен начин. Неговата форма и содржина му одговара на образецот П-8 од финансискиот план за 1951 година;

е) образецот Зс-10 Преглед на остварувањето на бруто продукт по гранките треба да му одговара на образецот П-10 од финансискиот план за 1951 година. Што се однесува до структурата, материјалните трошкови треба да и одговарат на масата на остварената набавна цена на претпријатието, односно на масата на пресметката на простите трошкови. Исто така платениот фонд мора да и одговара на вкупната маса на платите исплатени по образецот Зс-13. Во овој платен фонд треба да се опфатат хонорарите и наградите од фондот на раководството;

ж) пресметка и расподелба на финансискиот резултат ќе се состави на образецот Зс-11 објавен во „Службениот лист на ФНРЈ”, бр. 6/51).

Да би се дошло до правилниот финансиски резултат кој ќе се распореди (ако е позитивен), односно ќе се покрие (ако е негативен), потребно е да се изврши претходно исправка на пресметковната полна цена на чинењето на реализацијата во овој образец. Исправката се врши на тој начин што во рубриката на пресметковните елементи од овој образец, во колоната „полна цена на чинењето на реализацијата” под предтнатиот првобитен износ се испишува исправениот износ на пресметковната цена на чинењето на реализацијата. Исправката на пресметковната полна цена на чинењето се врши:

аа) — за наголемувањето на режиските трошкови што станало во периодот ноември—декември 1951 година кај птт трошкови, патните трошкови, превозувањето на работници до местото на работата и други трошкови во врска со станатите промени во цената на тие услуги. За износот на тоа наголемување на трошковите треба да се намали износот на пресметковната полна цена на чинењето на реализацијата. Тој износ ќе му се регресира на претпријатието од буџетот при претресувањето и одобрувањето на завршната сметка. Затоа е потребно претпријатието да поднесе одделна подробна спецификација на сите тие разлики;

бб) — за вопредни непредвидени приходи како и за непредвидени вопредни расходи кога станале со заслуга (приходи) односно со вина на претпријатието (расходи). Пресметковната полна цена на чинењето на реализацијата се намалува за износот на таквите вопредни непредвидени приходи, а се наголемува за износот на таквите непредвидени расходи. Одделна спецификација на такви вопредни приходи и расходи мора да биде приложена;

вв) — за салдото на контата на временските разграничувања на пресметаните и остварените трошкови на амбалажата (елементот бр. 11 од структурата на цената) но само ако се планирани трошковите на ам-

балажата индивидуално. Пресметковната полна цена на чинењето на реализацијата се наголемува за салдото на долгувањето а се намалува за салдото на побарувањето на овие конта на временските разграничувања.

Бидејќи да е пречистена пресметковната полна цена на чинењето на реализацијата на овој начин, на образецот Зс-11 се добива и пречистениот финансиски резултат кој се состои од планската добив и планираниот губиток и од оствареното намалување или пробијање на полната цена на чинењето.

Доколку е остварено намалување на полната цена на чинењето, тоа се состои од планското задолжување на намалувањето полната цена на чинењето и тоа до износот на тоа задолжување, а преку тој износ, уште и од надпланската добив.

Доколку е остварено пробијање на полната цена на чинењето, тоа претставува непредвиден губиток. Овој непредвиден губиток се покрива најпрво од уште нераспоредената редовна планска добив, а по потреба и од веќе распоредениот дел на планската добив ако тој дел не е уште потрошен. Остатокот на непредвидениот губиток ќе се покрие од буџетот.

ж) обрасците:

Зс-13 Извршување на фондот на платите,

Зс-14 Извршување на планот за финансирање на инвестициите, и

Зс-20 Извршување на билансот на приходите и расходите се состават на односните обрасци и на уобичаен начин.

4) Трговските и угостителските претпријатија ја состават својата завршна сметка на начинот пропишан со ова напатствено и со одделното напатствено за составане на завршни сметки на трговските претпријатија (посебно издание на „Службениот лист на ФНРЈ“, бр. 16/49):

Од Зс обрасците, претпријатијата ќе ги состават само следните:

Зс-11 Извршување на прометот,

Зс-13 Извршување на фондот на платите,

Зс-17 Извршување на предметката на приходите и расходите (трошкови).

Зс-20 Извршување на билансот на приходите и расходите и тоа само во случај кога претпријатието ги прикажува односите со буџетот, и

Зс-16 Извршување на предметката на приходите и расходите на помошните и споредните дејности во случај кога резултатот на овие дејности се искажува посебно во книговодството на претпријатието.

Во својот извештај за послувањето претпријатијата се должни да ја образложат подробно употребата на средствата од фондот на реководството и фондот за рационализација и да ги образложат сите нереализирани побарувања постари од еден месец. Исто така се должни со завршната сметка да поднесат докази за уплата на сите обврски според буџетот, односно да изнесат разлози зошто тие обврски (кои се искажуваат по билансот) не се регулирани.

5) Градежните, селско-стопанските, за врски и сообраќајните претпријатија ќе ја состават својата завршна сметка за 1951 година по пропишите од ова напатствено и од посебните напатствија што ќе ги издадат надлежните совети во согласност со Министерот на финансите на ФНРЈ.

6) Стопански здруженија состават пресметка на извршувањето на својата предметка на приходите и расходите за 1951 година на уобичаен начин.

7) Претпријатијата се должни да ја состават својата завршна сметка за 1951 година во сроковите што се пропишани со Наредбата за соковите за испраќање периодични пресметки на државните стопански претпријатија и повисоките стопански здруженија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 59/50).

8) Управниот одбор на претпријатието подробно ќе ја анализира завршната сметка на претпријатието за 1951 година и состави извештај за работничкиот

совет. Овој извештај е составен дел од завршната сметка.

9) Работничкиот совет на претпријатието ја одобрува завршната сметка на претпријатието за 1951 година. Одлука за одобрувањето донесува работничкиот совет откако ќе ја претресе подробно завршната сметка. Ова претресување може да се одржи најрано една недела откако му е предадена завршната сметка на претседателот на работничкиот совет од страна на управниот одбор на претпријатието.

При претресувањето на завршната сметка присуствува управниот одбор и дирекцијата на претпријатието, кои што му ја изнесуваат на работничкиот совет состојбата на претпријатието според завршниот биланс, го читаат својот извештај за послувањето на претпријатието и за анализа на завршната сметка и го дополнуваат со усни дополнителни објаснувања кои се потребни за подобро разбирање на изложувањето од страна на членовите на работничкиот совет.

После извештајот од управниот одбор и дирекцијата на претпријатието се отвора дискусија по завршната сметка. Оваа дискусија треба да се води систематски како би се опфатиле сите поважни моменти, а нарочно:

а) извршувањето на планот по обемот, вредноста и асортиманот, потоа причините за потфрлувањето односно за натфрлувањето;

б) намалувањето односно пробијањето на полната цена на чинењето во упоредба со зададеното намалување, и причините за постигнатото намалување односно за пробијање полната цена на чинењето. Поради тоа дирекцијата на претпријатието е должна да подготви подробен преглед на планирањето и остварените нормативи како и на работните норми, како би му била на работничкиот совет појасна сликата за работењето на поодделни погони па дури и на поодделни работни места. Исто така, дирекцијата на претпријатието ќе даде анализа на планираната и остварената погонска и управно-продавна режија, како и причините за постигнатите заштеди или за пробијање кај поодделни позиции на трошковите. Нарочно внимание треба да се обрне на воизредните расходи и приходи кои се често патн одраз на неправилното или неплаќеното послување на претпријатието;

в) запасите на нормираните средства (на материјали, на производството во тек и на готовите производи), особено ако се тие запаси преку нормата;

г) Финансиската ситуација на претпријатието: состојба на кредитот кај банката, обврски и побарувања спрема буџетот и амортизационите фондови, како и обврски и побарувања спрема добавувачите и купувачите и причините за ненавремено извршување на обврските односно за наплата на побарувањата. Нарочно внимание треба да се обрне на таканаречените застарени и неплативи побарувања, и да се испита дали дирекцијата на претпријатието го преземаа токму се она што можела да го преземе во конкретните случаи за да се остварат тие побарувања или била задоволна со формални мерки повеќе заради своето покрие;

д) извршувањето планот на инвестициите, а во случај на изводење работи во сопствена режија — состојбата на сметката на раководителот на работите, состојбата на наплатата на ситуациите кај Државната инвестициона банка и состојбата на рефундирање ст инвестиционите кредити на износите кои претставуваат вложени обртни средства во инвестиционите работи.

Управните одбори на дирекциите на претпријатијата можат да повикаат одговорни стручни службеници на претпријатијата да му ги дадат на работничкиот совет сите потребни обавести. Обвестите мораат да бидат пристапни на членовите од работничкиот совет а сепак прецизни и точни.

По завршеното претресување, кое може да трае и повеќе состаноци едноподруго, работничкиот совет донесува одлука за одобрување на поднесената завршна сметка на претпријатието за 1951 година. Одлуката за одобрувањето мора да содржи:

а) утврдување и распределба на финансискиот резултат, и

б) мерки кои му се ставаат во задача на управниот одбор и на дирекцијата за да се отклонат недостатоците и пропустите и да се унапреди производството и општото послушање на претпријатието.

За претресувањето на завршната сметка како и за одлуката и одобрувањето на завршната сметка и заклучоците на работничкиот совет се води подробен записник кој се приложува кон завршната сметка.

Одобрената завршна сметка претпријатието ја испраќа до надлежниот финансиски орган како и до своето стопанското здружение, а ако ова го нема, до надлежниот стопанско-управен орган. Претпријатијата кои преминале во текот на 1951 година од сојузно во републичко значење ќе ја испратат својата завршна сметка до Министерството на финансии на ФНРЈ.

10) Надлежниот финансиски орган дава согласност на одобрувањето на завршната сметка на претпријатието за 1951 година.

Предлогот за согласноста го составува определен претставник од надлежниот финансиски орган по прегледувањето на одобрената завршна сметка со претставниците на претпријатието (со претседателот на управниот одбор или со неговиот заменик, со директорот на претпријатието и со раководителот на стопанско-сметковниот сектор), а при учество на претставник од стопанското здружение, односно, ако ова го нема, од надлежниот стопанско-управен орган, потоа на претставник од Народната банка на ФНРЈ (од надлежната филијала на Народната банка на ФНРЈ ако се врши прегледувањето во самото претпријатие, односно од дирекцијата на Народната банка на ФНРЈ, ако се врши прегледувањето во седиштето на стопанското здружение односно на надлежниот стопанско-управен орган) и на крај, на претставникот од надлежниот совет, ако ќе најде тој за потребно да испрати свој претставник.

Ова прегледување ќе се изврши за определените претпријатија во самото претпријатие, а за другите претпријатија кај повисокото стопанско здружение односно, ако ова не постои, кај надлежниот стопанско-управен орган.

Финансискиот орган во согласност со повисокото стопанско здружение односно со надлежниот стопанско-управен орган ќе ги определи претпријатијата при кои ќе се изврши прегледување на завршната сметка во самото претпријатие.

Кога се врши прегледувањето на завршната сметка во самото претпријатие, претставникот на финансискиот орган и на другите членови од комисијата се должни да извршат проверка на исправноста на завршната сметка со упоредба со книгите на претпријатието и со другите документи, и за тоа претходно прегледување да состават записник.

За прегледувањето на одобрената завршна сметка на претпријатието се води записник во кој се внесува предлогот од претставникот на финансискиот орган за давање согласност како и евентуални забелешки, примедби и објаснувања на другите учесници во комисијата, а особено од претставникот на претпријатието.

Финансискиот орган може да даде согласност на одобрената завршна сметка без забелешки и изменувања, или со забелешки и изменувања. Претпријатието е должно да постапи по забелешките и изменувањата што ги сторил финансискиот орган или во срок од 15 дена по присуството на решението и согласноста писмено да започне постапка за изменувања на тоа решение според позитивните прописи.

11) Ова напатствие ќе се применува од денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 23485

8 декември 1951 година

Белград

Министер на финансии на ФНРЈ,
инж. Милентије Поповиќ, с. р.

530.

Врз основа на чл. 8 од Уредбата за изменувања и дополнувања на Уредбата за патните и селдобените трошкови за државните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51), а во согласност со Претседателот на Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ, пропишувам

НАПАТСТВИЕ

ЗА НАДОКНАДА НА ДНЕВНИТЕ ПРЕВОЗНИ ТРОШКОВИ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖБЕНИЦИТЕ ЗАПОСЛЕНИ ВО СТОПАНСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА, СТОПАНСКИТЕ ЗДРУЖЕНИЈА И ДРЖАВНИТЕ УСТАНОВИ И НАДЛЕШТВА

1. На работниците и службениците запослени во стопанските претпријатија стопанските здруженија како и во државните надлештва и установи може да им се дава надокнада на дневните превозни трошкови за одење на работа и враќање од работа.

2. Надокнада на дневните превозни трошкови им се дава на лицата од точ. 1 на ова напатствие само за одвишокот на трошковите преку 600 динари месечно. Трошковите до 600 динари месечно се сметаат како редовни и не се надокнадуваат.

Ова надокнада може да изнесува најмногу 800 динари месечно.

Така на пример, во случај кога дневните превозни трошкови изнесуваат 650 динари месечно, на име надокнада на истите ќе се исплати 50 динари, а ако изнесуваат трошковите 1.500 динари месечно на име надокнада на истите ќе се исплати 800 динари.

3. За тоа дали во смисла на точ. 1 и 2 од ова напатствие ќе се исплати надокнада на дневните и превозните трошкови и во кој износ одлучува директорот на претпријатието односно директорот на стопанското здружение и старешината на надлештвото или на установата, со обзир на потребата да се користи определен вид превозни средства, на далечината и други околности што можат да влијаат на висината на овие трошкови.

4. Работниците и службениците кои при одењето на работа и враќањето од работа користат превозни средства на претпријатието, на стопанското здружение, надлештвото или на установата, исто така се должни да ги надокнадат трошковите на своето превозење до 600 динари. Одвишокот на трошковите преку 600 динари месечно паѓа на терет на претпријатието, на стопанското здружение, на надлештвото или на установата.

5. Надокнадата на дневните превозни трошкови на работниците и службениците паѓа на терет на претпријатието, стопанското здружение, на надлештвото или на установата при кое се тие во работен (службенички) однос.

6) Исплатата на оваа надокнада ја врши благајната која ги исплатува платите и тоа на крајот на месецот.

7) Ова напатствие влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“, а ќе се применува почнувајќи од 1 декември 1951 година, на кој ден престанува да важи Напатствието за надокнада на дневните превозни трошкови за доаѓање на работа и враќање од работа на работниците и службениците запослени во стопанските претпријатија и стопанските здруженија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 35/51).

Бр. 23481

5 декември 1951 година

Белград

Министер на финансии на ФНРЈ,
инж. Милентије Поповиќ, с. р.

Согласен,

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за народно
здравје и социјална политика,
др Павле Греѓевиќ, с. р.

531.

Врз основа на чл. 17, 19 и 24 од Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ”, број 48/51), донесувам

РЕШЕНИЕ ЗА КОНТРОЛА НА ИСПЛАТИТЕ НА ПОСТОЈАНИТЕ ДОДАТОЦИ НА ДЕЦА

1) Контролата на исплатите на постојаните додатоци на деца ја спроведуваат заеднички во соработка: државните финансиски органи, органите за социјално осигурување, инспекцијата на трудот на околските (градските, реонските) народни одбори.

Контролата се врши преку комисији составени од по два члена а во потреба и повеќе, од редот на службениците од органите споменати во претходниот став. Како членови на комисиите можат да се земаат и службеници на Народната банка на ФНРЈ.

Планот за обиколки на претпријатијата со цел за контрола како и решенија за определување комисији за вршење преглед кај поодделни претпријатија и установи, го донесува претседателот на извршниот одбор на околскиот (градскиот, реонскиот) народен одбор.

2) Покрај органите споменати во точ. 1 на ова решение контрола ќе спроведуваат и министерствата на финансисите на народните републики и советите за народно здравје и социјална политика на народните републики. Овие органи се надлежни да вршат и контрола како и во кој обем се извршени задачите од страна на органите споменати во точ. 1 на ова решение.

3) Народната банка на ФНРЈ ќе испраќа секој пет дена до надлежниот орган за социјално осигурување изводи од сметките:

800602 — наголемен износ на додатоците на деца исплатен на работниците и службениците на стопанските претпријатија;

800603 — наголемен износ на додатоците на деца на лицата запослени кај државните установи, на воените лица, на припадниците на Народната милиција и др.;

800610 — придонес за додатоците на деца, а во истите поединечно ќе се наведат: назив на претпријатието односно на установата, износ на извршената исплата и дата кога е исплатата извршена.

Народната банка на ФНРЈ може на терет на горните сметки во тек на еден месец може да изврши само една исплата. Претпријатијата и установите не ќе можат во текот на месецот да подигаат пари по списоците составени дополнително. Вакви додатоци ќе можат да се подигнат кај Народната банка на ФНРЈ по редовниот список за следниот месец.

4) Извршувајќи ги контролните задачи, комисиите се должни да проверат врз основа на податоците од седиштето на Народната банка на ФНРЈ за подигнатите износи за додатоците на деца, дали претпријатијата односно установите ги внесле редно во полагајничката книга подигнатите износи, дали подигнатите износи им се исплатени на корисниците во целост и дали се приложени за овие исплати документите пропишани во точ. 27 од Напатствието за изменување на Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 49/51).

Ако по оценка од комисијата се сомнева во исправноста на поодделни документи, тоа ќе се констатира во записник, и ќе се определи срок во кој ќе биде должно претпријатието односно установата да ја испита и утврди исправноста на оспорениот документ, односно да ја запре исплатата на додатокот, и ќе преземе мерки за обештетување на касата ако не се изврши проверка во определениот срок. Ако се утврди дека документот не е исправен, покрај запирањето на натамошната исплата и започнувањето на постапка за обештетување на државната каса веднаш ќе се поднесе и кривична пријава до надлежното јавно обвинителство.

5) Комисиите ќе го проверуваат обидно примането на додатоците на деца и непосредно кај самите корисници, како и тоа дали поради евентуално погрешното применување на прописите за додатоците на деца поодделни работници и службеници не се одбивени неосновано од барањето за додатокот, и така оштетени. Во тие случаи комисиите се должни да се грижат грешките да се исправат веднаш и да се обезбеди оставрувањето на правото на таквите корисници.

6) По извршената контрола комисијата составува записник кој треба да содржи: дата на извршениот предмет; назив на претпријатието (установата) при кое е извршен прегледот; број и дата на овластувањето врз основа на кого е извршен прегледот; имиња на членовите од комисијата, како и од претставникот од претпријатието (установата) кој присуствува на прегледот; за кои месеци е прегледот извршен констатации за налезот во кој што, покрај резултатите на проверката во смисла на точ. 4 од ова решение, треба да се додаде оценка за состојбата на работењето во поглед на додатоците на деца, како и евентуални предлози на комисијата. Ако при прегледувањето се констатиран неправилности, треба подробно да се изложи во што се состојат тие, што е преземено да се обештети државната каса или корисникот и кои мерки се преземени против одговорните лица и сторителите. Ако по констатираните неправилности не е поднесена пријава до јавното обвинителство, треба да се изнесат разлозите поради кои што не е сторено тоа.

Записникот се составува во два примерка, од кој што едниот се испраќа до претпријатието (установата), а вториот до органот за социјално осигурување на околјата (градот, реонот). Ако се утврдени неправилности при прегледувањето, записникот се составува во четири примерка, бидејќи да се испраќа третиот примерок до јавното обвинителство како прилог кон кривичната пријава, а четвртиот примерок до органот за социјално осигурување на народната република.

Записникот го потпишува, покрај членовите на комисијата и лицето што присуствувало на прегледот како претставник од претпријатието (установата), како и раководителот на претпријатието (установата) односно неговиот заменик.

7) За претпријатијата и установите при кои што ќе утврдат комисиите небрежност и неправилности во работата или злоупотреби при исплатувањето на додатоците на деца, комисиите ќе поднесат предлог до поверенството за финансии на народниот одбор, кое што може во согласност со органот за социјално осигурување да ја извести Народната банка на ФНРЈ да не се врши на такво претпријатие исплата на постојаните додатоци на деца без претходна контрола и заверка на налогот исплата од страна на органот за социјално осигурување. Оваа заверка ја вршат односно потпишуваат оние лице од органот за социјално осигурување чии потписи се депонирани кај седиштето на Народната банка на ФНРЈ во врска со располагањето со акредитивот на социјалното осигурување. Во тие случаи Народната банка на ФНРЈ не може да врши исплата за додатоците на деца без претходна заверка на налогот за исплата.

8) Ако при прегледувањето е констатирано дека поради погрешно или неправилно работење во поглед на додатоците на деца и е сторена штета на државната каса, поверенството за финансии на народниот одбор ќе издаде врз основа на записникот во кој што е утврден износот на сторената штета налог за наплата (платен налог) по Уредбата за наплата на доспеалите обврски спрема буџетот („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 38/51), по кој што седиштето на Народната банка при кое претпријатието има своја сметка, ќе изврши пренесување од сметката на претпријатието во корист на сметката од која биле средствата подигнати.

9. Кон спроведувањето на контролата по ова решение ќе се пристапи веднаш, и тоа на тој начин што со планот на обиколките поради контрола ќе се опфа-

тат првенствено оние претпријатија кај кои што се извршени според извештајот на Народната банка на ФНРЈ поголеми исплати на име на додатоците на деца.

Бр. 23484
8 декември 1951 година
Белград

Министер на финансите на ФНРЈ,
инж. Милентије Поповиќ, с. р.

Согласен,

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за народно
здравје и социјална политика
др Павле Грегорич, с. р.

532.

Врз основа на чл. 1 од Уредбата за изменување на Уредбата за надлежноста за определување и контрола на цените и тарифите („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 47/51) и врз основа на чл. 9 од Уредбата за надлежноста за определување и контрола на цените и тарифите („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 63/50), а во согласност со Министерот на финансите на ФНРЈ и со Претседателот на Стопанскиот совет на Владата на ФНРЈ, донесувам

РЕШЕНИЕ

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ТАРИФИТЕ ЗА ПРЕВОЗЕЊЕ
СТОКИ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ, ПОМОРСКИОТ, РЕЧНИОТ И ДРУМСКИОТ СООБРАКАЈ

1) Покрај досегашната возарина за превозење вино од грозје се наплатува додаток во износ од 20 динари за 1 кг бруто тежина, а за превозење ракија додаток од 40 динари за 1 кг бруто тежина без обзир на далечината.

2) Од прописот од претходната точка се изземаат испратките на оние испраќачи што ќе ги определи претседателот на советот за промет со стоки на народната република во согласност со Претседателот на Советот за сообраќај и врски на Владата на ФНРЈ.

3) Ова решение влегува во сила на 20 декември 1951 година.

Бр. 3048
4 декември 1951 година
Белград

Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за сообраќај
и врски,

Крсто Попивода, с. р.

Согласни:

Министер на финансите на ФНРЈ,
инж. Милентије Поповиќ, с. р.
Министер на Владата на ФНРЈ
Претседател на Стопанскиот совет,
Борис Кидрич, с. р.

СОДРЖАЈ:

	Страна
527. Правилник за пловидбата на Дунав — — —	633
528. Напатствие за изменувања и дополнувања на Напатствието за наплата и контрола данокот на промет на производи на шпирит и алкохолни пијалоци — — — — —	643
529. Напатствие за составување, разгледување и одобрување на завршните сметки за 1951 година на државните стопански претпријатија — — — — —	644
530. Напатствие за надокнада дневните превозни трошкови на работниците и службениците запослени во стопанските претпријатија, сто-	

Страна

панските здруженија и државните установи и надлештва — — — — —	646
531. Решение за контрола на исплатите на постојаните додатоци на деца — — — — —	647
532. Решение за дополнување на тарифите за превозење стоки во железничкиот, поморскиот, речниот и друмскиот сообраќај — — —	648

ПОКАНА ЗА ПРЕТПЛАТА НА „СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ” ЗА 1952 ГОДИНА

Како поради новиот плански и финансиски систем Администрацијата на „Службениот лист на ФНРЈ” не може уште сега да ја определи претплатата за идната година, а да би се овозможило несмеќавано испраќање на „Службениот лист на ФНРЈ” од новата година, претплата за 1952 година ќе се врши на овој начин:

За еден примерок „Службен лист на ФНРЈ” за целата 1952 година треба да се уплати 800 динари.

Претплатата на „Службениот лист на ФНРЈ” е наполно слободна.

Сваа уплата се смета како аконтација на претплатата за 1952 година. Доколку ќе биде цената на претплатата помала од аконтацијата, разликата ќе се признае на име претплата во 1953 година; доколку ќе биде поголема, претплатниците се должни да ја положат разликата најдоцна до 1 март 1952 година.

Тој што не ќе испрати аконтација до 20 декември оваа година ќе му се запре од 1 јануари 1952 година испраќањето на „Службениот лист на ФНРЈ”.

Аконтацијата на претплатата се положува со чековна уплатница, која Ви е доставена со „Службениот лист на ФНРЈ” број 51 (Текуќа сметка 1031-900-330 при Народната банка на ФНРЈ, Централна за НР Србија, Белград). Доколку аконтацијата се испраќа со вирмански чек, треба на вирманскиот налог да се пренесат сите податоци од грбот на нашиот чек.

Ако има нешто да се отбележи или јави, доволно е да се напише тоа на грбот од чекот. Непотребно е значи да се пишува и на тој начин да се создаваат непотребни трошкови. Старите претплатници треба во допишувањето секогаш да се повикуваат на својот претплатнички број.

АДМИНИСТРАЦИЈАТА
НА „СЛУЖБЕНИОТ ЛИСТ НА ФНРЈ”

Белград
поштенски фах 226